

Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes 20__gada __._____ saistošo noteikumu Nr. ____ “Grozījumi Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes 2015. gada 16. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 21 “Par reklāmu, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietojumu publiskās vietās Daugavpils pilsētā”” paskaidrojuma raksts

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
<p>1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums</p>	<p>Saskaņā Reklāmas likuma 7. panta trešo daļu, pašvaldībai, ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu noteikumus reklāmas jomā, ir tiesības izdot saistošos noteikumus par reklāmas izvietojumu publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu, paredzot ierobežojumus reklāmas izmēram, veidam, gaismas un skaņas efektiem atbilstoši videi, ēku un būvju arhitektūrai, kā arī nosakot vietas, kurās aizliegta atsevišķu preču, preču grupu vai pakalpojumu reklāmas izplatīšana. Atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 732 “Kārtība, kādā saņemama atļauja reklāmas izvietojumam publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 732) 28. un 45. punktam, pašvaldība saistošajos noteikumos nosaka afišu stabu un stendu izmantošanas kārtību, kā arī kārtību, kādā veicama reklāmas vai reklāmas objektu izvietojuma uzraudzība un kontrole. Kā arī, saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 22.¹panta otro daļu pašvaldībai vismaz 150 dienas pirms vēlēšanu dienas, ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu noteikumus, ir tiesības izdot saistošos noteikumus par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu, paredzot ierobežojumus priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izmēram, veidam, gaismas un skaņas efektiem atbilstoši videi, ēku un būvju arhitektūrai, kā arī noteikt šā panta pirmajā daļā minētajām vietām papildu vietas, kurās aizliegta priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma.</p> <p>Daugavpils valstspilsētā reklāmu, reklāmas objektu, izkārtņu un citu informatīvo materiālu izvietojuma kārtību un ierobežojumus, kā arī kārtību, kādā veicama to izvietojuma uzraudzība un kontrole, tostarp ierobežojumus atbilstoši videi, ēku un būvju arhitektūrai, priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma ierobežojumus, kā arī administratīvo atbildību par minētā pārkāpšanu, noteic pašvaldības domes 2015. gada 16. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 21 “Par reklāmu, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietojumu publiskās vietās Daugavpils pilsētā” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 21).</p> <p>1. Problēmas raksturojums</p> <p>Saistošajos noteikumos Nr. 21 administratīvā atbildība par reklāmas, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietojumu publiskās vietās tika noteikta, pamatojoties uz likuma “Par pašvaldībām” 43. panta pirmās daļas 7. punktu, kas</p>

zaudēja spēku, kad 2023. gada 1. janvārī stājies spēkā Pašvaldību likums.

Savukārt, atbilstoši Pašvaldību likuma Pārejas noteikumu 6. punktam, dome izvērtē uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdoto saistošo noteikumu atbilstību šim likumam un izdod jaunus saistošos noteikumus atbilstoši šajā likumā ietvertajam pilnvarojumam.

Administratīvajā procesā izdots administratīvais akts un tā izpildē veiktās faktiskās darbības ir pakļautas administratīvo tiesu kontrolei un veido vienu saturiski un loģiski vienotu procesu (Informatīvais ziņojums "Nozaru administratīvo pārkāpumu kodifikācijas ieviešanas sistēmas īstenošana", pieejams - <https://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40404107>). Proti, administratīvajā procesā radies jautājums ir risināms ar administratīvā procesa līdzekļiem un administratīvā atbildība nav piemērojama par administratīvajā aktā noteikto prasību pārkāpšanu (*Tieslietu ministrijas 2023. gada 1. februāra metodiskais materiāls par pašvaldību saistošajiem noteikumiem administratīvās atbildības jomā*). Ja ir neieciešams panākt, lai persona izpilda noteiktas normatīvajos aktos noteiktas prasības, prioritāte ir administratīvā akta izdošanai ar pienākumu atbilstošā termiņā novērst neatbilstības un izpildīt prasības.

Saskaņā ar Reklāmas likuma 7. panta 2.¹ un 2.² daļu reklāmas izvietojumam publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, saņemama attiecīgās pašvaldības vai tās noteiktas pašvaldības institūcijas atļauja, savukārt, kārtību, kādā saņemama atļauja reklāmas izvietojumam publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, noteic MK noteikumi Nr. 732. Tāpat MK noteikumi Nr. 732 noteic izkārtnes un citu informatīvo materiālu izvietojuma saskaņošanas kārtību.

Pašvaldības vārdā atļauju reklāmas, reklāmas objektu, izkārtņu un citu informatīvo materiālu izvietojumam publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, MK noteikumos Nr. 732 noteiktajā kārtībā izsniedz Daugavpils pašvaldības centrālās pārvaldes Pilsētplānošanas un būvniecības departaments (turpmāk – Departaments).

Līdz ar to, konstatējot izsniegtajā atļaujā (saskaņojumā) noteikto prasību pārkāpšanu vai neatbilstību, Departamentam ir tiesības izdot administratīvo aktu, kas vērsts uz konkrētu pārkāpumu novēršanu, tostarp nosakot pārkāpuma novēršanas termiņu. Administratīvā akta izpilde ir nodrošināma Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā minēto, saistošo noteikumu projekts paredz Saistošajos noteikumos Nr. 21:

- izdarīt grozījumu saistošo noteikumu izdošanas tiesiskajā pamatojumā, svītrojot vārdus un skaitļus "likuma "Par pašvaldībām" 43. panta pirmās daļas 7. punktu";

- svītrot 4. nodaļu.

2. Problēmas raksturojums

Reklāmas likuma 7. panta trešā daļa noteic, ka pašvaldībai, ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu noteikumus reklāmas

jomā, ir tiesības izdot saistošos noteikumus par reklāmas izvietošanu publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu, paredzot ierobežojumus reklāmas izmēram, veidam, gaismas un skaņas efektiem atbilstoši videi, ēku un būvju arhitektūrai, kā arī nosakot vietas, kurās aizliegta atsevišķu preču, preču grupu vai pakalpojumu reklāmas izplatīšana. Tādējādi pašvaldībām ir tiesības noteikt ierobežojumus arī reklāmas skaņas vai gaismas efektiem. Vienlaikus pašvaldībām, nosakot ierobežojumus, ir jāņem vērā proporcionalitātes princips, kas paredz, ka noteikta mērķa sasniegšanas līdzekļi nedrīkst pārsniegt tos līdzekļus, kas ir atbilstoši un nepieciešami šāda mērķa sasniegšanai. Ja pašvaldības ar saistošajiem noteikumiem noteic ierobežojumus, tad tiem jābūt pamatotiem ar konkrētās pašvaldības funkciju izpildi un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju tiesību aizsardzību, iekļaujot izvērtējumu, ka konkrēto mērķi nav iespējams sasniegt mazāk ierobežojošā veidā. Noteiktie ierobežojumi (sasniezamais mērķis) nedrīkst nonākt pretrunā normatīvajiem aktiem ar augstāku juridisko spēku.

Pašvaldībā saņemta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vēstule, kurā norādīts, ka ministrija ir konstatējusi, ka Saistošo noteikumu Nr. 21 8.1. apakšpunkts noteic, ka pašvaldībā ir aizliegts izmantot reklāmu ar skaņas efektiem, taču pašvaldībām nav tiesību ierobežojumus izteikt aizlieguma veidā, attiecinot to uz visu pašvaldības administratīvo teritoriju. Satversmes tiesa savā praksē ir atzinusi par neatbilstošiem Satversmei normatīvos aktus, kas izdoti, pārsniedzot kompetenci vai neievērojot pilnvarojuma robežas, proti, *ultra vires*. Šajā praksē ietvertu atziņu kopums citstarp paredz, ka tiesības noregulēt kādu jautājumu ar normatīvu aktu var būt noteiktas tikai ar likumdevēja pilnvarojumu, un tiesību normas izdevējs ir rīkojies *ultra vires*, ja izdevis ārējos normatīvos aktus, pārkāpjot tam sniegtā pilnvarojuma robežas. Ņemot vērā to, ka arī pašvaldībām ar likumdevēja pilnvarojumu ir piešķirtas tiesības izdot ārējos normatīvos aktus (saistošos noteikumus), minētās doktrīnas ietvaros izteiktās atziņas ir attiecināmas arī uz saistošajiem noteikumiem.¹ Tādējādi ministrija nenoliedz pašvaldību tiesības noteikt ierobežojumus reklāmas izmēram, veidam, gaismas un skaņas efektiem atbilstoši videi, ēku un būvju arhitektūrai, taču neredz par iespējamu pašvaldības rīcību, paredzot ierobežojumus, noteikt vispārēju aizliegumu.

Saistošo noteikumu projekts paredz svītrot Saistošo noteikumu Nr. 21 8.1. apakšpunktu.

Papildus tam arī attiecībā uz Saistošo noteikumu Nr. 21 15. punktu, kas noteic, ka reklāmas objektiem viena skata perspektīvā jābūt vizuāli saskanīgiem, ministrija norādīja, ka Konkurences padome ir paudusi viedokli, ka Konkurences padomes ieskatā, šāda prasība var būt samērīga un pamatota, ja to noteic attiecībā uz kādu administratīvās teritorijas zonu

¹ 2014. gada 12. decembra spriedums lietā Nr. 2013-21-03, 11.2. punkts

	<p>(<i>piemēram, vēsturiskais centrs, valsts aizsargājama kultūras pieminekļu teritorijas u. tml.</i>)</p> <p>Saistošo noteikumu projekts paredz izteikt Saistošo noteikumu Nr. 21 15. punktu jaunā redakcijā.</p> <p>3. Problēmas raksturojums</p> <p>Kā arī, Saistošajos noteikumos Nr. 21 ir precizējams teksts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - precizējot saistošajos noteikumos izmantotos terminus atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā noteiktajam pašvaldības administratīvās teritorijas apzīmējumam (grozījums Saistošo noteikumu Nr. 21 nosaukumā, 1., 3., 28. un 29. punktā); - precizējot saistošo noteikumu tekstā atbildīgās pašvaldības institūcijas nosaukumu (grozījums Saistošo noteikumu Nr. 21 2. punktā).
<p>2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu</p>	<p>Saskaņā ar pašvaldības Administratīvās komisijas sniegto informāciju, 2023. gadā tika uzsākti 10 administratīvā pārkāpuma procesi par informatīvo materiālu izvietošanu bez atļaujas, pieņemot lēmumus par soda piemērošanu kopsummā - 30 <i>euro</i>. Turpmāk Saistošajos noteikumos Nr. 21 administratīvā atbildība par reklāmas materiālu, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietošanas noteikumu pārkāpšanu netiek paredzēta. Savukārt ieņēmumi sakarā ar administratīvo aktu piespiedu izpildi ir atkarīgi no pārkāpumu apjoma un darba efektivitātes.</p>
<p>3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci</p>	<p>Saistošo noteikumu projekts nerada sociālo ietekmi vai ietekmi uz iedzīvotāju veselību. Būtiska ietekme uz uzņēmējdarbības vidi, konkurenci vai pilsētvidi pašvaldības teritorijā netiek prognozēta.</p>
<p>4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām</p>	<p>Saistošo noteikumu projekts nemaina administratīvās procedūras - pašvaldības vārdā atļauju reklāmas, reklāmas objektu, izkārtņu un citu informatīvo materiālu izvietošanai publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, MK noteikumos Nr. 732 noteiktajā kārtībā izsniedz Departaments.</p> <p>Departamenta izdoto administratīvo aktu vai faktisko rīcību persona normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā var apstrīdēt pašvaldības domē. Pašvaldības domes izdoto administratīvo aktu persona normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā.</p> <p>Savukārt, konstatējot Saistošajos noteikumos Nr. 21 noteikto prasību pārkāpšanu vai neatbilstību, Departamentam ir tiesības izdot administratīvo aktu, kas vērsts uz konkrētu pārkāpumu novēršanu, tostarp nosakot pārkāpuma novēršanas</p>

	<p>termiņu. Administratīvā akta izpilde tiks nodrošināta Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.</p>
<p>5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem</p>	<p>Saistošie noteikumi izstrādāti pašvaldības autonomo funkciju izpildei, lai sekmētu pašvaldības teritorijā esošā kultūras mantojuma saglabāšanu un ilgtspējīgas pilsētvides veidošanu.</p> <p>Saistošo noteikumu projekta īstenošanā netiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.</p>
<p>6. Informācija par izpildes nodrošināšanu</p>	<p>Saistošo noteikumu projekta izpildi kontrolēs Departaments.</p> <p>Saistošo noteikumu piemērošanā privātpersona var vērsties Departamentā (tāl. 654 07780, e-pasta adrese: ppdep@daugavpils.lv, atrodas Raiņa ielā 28, Daugavpilī (3.stāvā)).</p>
<p>7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana</p>	<p>Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai.</p>
<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>Ar pašvaldības domes 2024. gada 14. marta lēmumu Nr. 118 tika apstiprināti saistošie noteikumi Nr. 14 “Grozījumi Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes 2015. gada 16. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 21 “Par reklāmu, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietojumu publiskās vietās Daugavpils pilsētā””. Ņemot vērā saņemtos Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas iebildumus, pašvaldība atceļ minētos saistošos noteikumus un izdod saistošos noteikumus “Grozījumi Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes 2015. gada 16. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 21 “Par reklāmu, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietojumu publiskās vietās Daugavpils pilsētā”” jaunā redakcijā.</p> <p>Sabiedrības viedokļa noskaidrošanai saistošo noteikumu projekts publicēts pašvaldības tīmekļvietnē www.daugavpils.lv sadaļā “Sabiedrības līdzdalība”, termiņš viedokļu iesniegšanai – no 2024. gada 10. aprīļa līdz 2024. gada 24. aprīlim.</p>

Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes priekšsēdētājs

A.Elksniņš